

Surahammars kommun

Riktlinjer

FÄRDTJÄNST

Antagen av Socialnämnd 2019-09-17, § 162

Dokumentansvarig: Biståndsenheten

**SURAHAMMARS
KOMMUN**

INNEHÅLL

1. BAKGRUND	2
2. GRUNDER FÖR FÄRDTJÄNSTTILLSTÅND	3
2.1 Kriterier för färdtjänst	3
2.2 Särskilt om färdtjänst för barn och unga	3
3. PRÖVNING AV TILLSTÅND TILL FÄRDTJÄNST	4
3.1 Ansökan om färdtjänst	4
3.2 Handläggning av färdtjänst	4
3.3 Avsaknad av allmänna kommunikationer	4
4. TILLSTÅNDETS OMFATTNING	5
4.1 Längd på tillstånd	5
4.2 Tillgänglighet	5
4.3 Färdsätt	5
4.4 Service från chauffören	5
4.5 Ledsagare	6
4.6 Medresenär	6
4.7 Avgift	6
4.8 Resor som inte är färdtjänst	6
5. OMRÅDE FÖR FÄRDTJÄNSTRESOR	7
5.1 Färdtjänstområde	7
5.2 Resa vid vistelse i annan kommun (RIAK)	7
6. ÖVRIGA VILLKOR	7
6.1 Normal service som utförs av föraren	7
6.2 Bagage	7
6.3 Hjälpmedel	7
6.4 Husdjur	8
6.5 Ledarhund/servicehund	8
7. PERSONUPPGIFTSBEHANDLING	8

1. BAKGRUND

Färdtjänst är en ~~anpassad typ~~ särskild form av kollektivtrafik för personer med olika ~~funktionshinder~~ ~~funktionsnedsättningar~~. Precis som den övriga kollektivtrafiken reser man tillsammans med andra men resor sker i anpassade personbilar, rullstolsbilar eller rullstolsbussar. ~~Det är folkbokföringskommunen som har ansvar att anordna färdtjänst för kommuninvånarna. Färdtjänsten jämförs med den allmänna kollektivtrafiken och man försöker i så stor utsträckning som möjligt ha likande förutsättningar. Detta innebär också att man försöker anpassa de allmänna kommunikationerna så att fler funktionshindrade kan använda sig av dessa.~~

~~Rätten till~~ Färdtjänsten regleras i Lag om färdtjänst (1997:736) samt lagens förarbeten och rådande praxis. Där finns utrymme för kommuner att själva utforma villkor och anpassa färdtjänstens utformning och servicenivå vilka beskrivs i riktlinjerna. Dessa riktlinjer syftar till att beskriva hur Surahammars kommun utformar sitt regelverk för färdtjänst, där lag, förarbeten och praxis inte reglerar. ~~I Surahammars kommun är det socialnämnden som är ansvarig nämnd för färdtjänst.~~

Avgifter för färdtjänst behandlas inte i riktlinjerna utan finns i *Färdtjänsttaxa för Surahammars kommun*.

2. GRUNDER FÖR FÄRDTJÄNST

Färdtjänst är till för personer med funktionshinder ~~funktionsnedsättningar~~ som inte är tillfälliga och som har väsentliga svårigheter att förflytta sig själv på egen hand eller att resa med ~~allta~~ allmänna kommunikationer. Enligt rättspraxis ska funktionshindret beräknas bestå minst tre månader från skadetillfället för att inte betraktas som tillfälligt. Det innebär att funktionshinder som varar kortare tid och som för den enskilde kan ge stora svårigheter att förflytta sig eller använda allmänna kommunikationer inte faller inom lag om färdtjänst.

Vad lagen avser med väsentliga svårigheter är inte definierat. Enligt rättspraxis innebär väsentliga svårigheter: omfattande svårigheter, svåra av särskilt omfattande slag. Om den sökande förflyttar sig långsamt och måste vila eller blir yr är personen inte berättigad färdtjänst. Bristfälliga kommunikationer ger inte rätt till färdtjänst, inte heller bristande förmåga att framföra eget fordon.

2.1 Kriterier för färdtjänst

~~Grundläggande~~ Kriterier för färdtjänst är:

- att den sökande ska vara folkbokförd inom Surahammars kommun.
- att den sökande har ett ~~funktionshinder funktionsnedsättning~~ som inte är tillfälligt. Det betyder att ~~funktionsnedsättningen~~ ~~funktionshindret~~ ska bestå i minst tre månader.
- att ~~Funktionsnedsättningen~~ ~~funktionshindret~~ gör att den som söker färdtjänst har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer.
- att det finns ett tydligt samband mellan funktionshindret och svårigheterna att förflytta sig själv eller att genomföra själva resan.

2.2 Särskilt om färdtjänst för barn och unga

Om den som söker är under 18 år prövas hans eller hennes rätt till färdtjänst i förhållande till barn utan ~~funktionsnedsättningar~~ ~~funktionshinder~~ i motsvarande ålder. Ett yngre barn reser vanligtvis inte längre resor på egen hand utan sällskap av vuxen. Barn med ~~funktionsnedsättningar~~ ~~funktionshinder~~ kan i många fall resa med allmänna kommunikationer tillsammans med vuxen och den hjälp som trafikföretag ger. Om barnets/den unges svårigheter i huvudsak beror på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden faller barnets möjlighet att förflytta sig under föräldransvar.

Ett tillstånd för färdtjänst kan beviljas i de fall en resa till följd av den sökandes ~~funktionsnedsättning~~ funktionshinder inte kan genomföras på det sättet. För personer under 18 år ska ansökan göras av vårdnadshavare/förmyndare.

3. PRÖVNING AV TILLSTÅND FÖR FÄRDTJÄNST

Varje prövning är individuell och görs av handläggare.

3.1 Ansökan om färdtjänst

Ansökan om färdtjänst ska ske skriftligt på särskilt avsedd blankett samt blankett avseende läkarintyg. Den sökande ansvarar själv över att inkomma med handlingar som styrker funktionsnedsättningen. Handläggare har rätt att begära in **kompletterande** läkarutlåtande eller annat utlåtande/specialistutlåtande av den sökande **om så behövs**. Ett läkarutlåtande i sig berättigar inte till färdtjänst utan det krävs en individuell prövning. **Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i Förvaltningslagen (2017:900)**. Vid ansökningstillfället ges skriftlig information om GDPR.

3.2 Beslut om färdtjänst

~~Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i Förvaltningslagen (2017:900) (Flyttas).~~

Beslut om färdtjänst fattas av den som enligt gällande delegationsordning är **behörig**. När ett beslut är fattat meddelas detta skriftligen till den sökande. När resenären får beslut om tillstånd **för** färdtjänst följer det med en information om hur resor ska bokas då det är resenären som ansvarar över bokningen.

~~Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas (Flyttas).~~ Om en sökande behöver auktoriserad tolk i samband med utredning är det Surahammars kommuns ansvar att tillgodose det behovet.

3.3 Avslag och överklagande

~~Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas. Ett ärende får inte avgöras utan att den sökande har underrättats om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än sökande själv. Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten som gör en prövning av ärendet. Överklagandet ska skickas till socialnämnden inom tre veckor från det att den sökande tagit del av beslutet. Om överklagan inkommit i rätt tid skickas överklagan till förvaltningsrätten.~~

3.4 Omprövning och återkallande av färdtjänsttillstånd

~~Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om det finns ett återkallelseförbehåll i beslutet och om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänsttillstånd kan omprövas och återkallas om till~~

exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavare gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänstillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föreligger.

Återkallande av färdtjänstillstånd kan föranledas av:

- Upprepade ej avbokade och ej genomförda beställda resor, så kallade bomresor.
- Att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst
- Att färdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval
- Vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/förare eller vid alkohol och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan
- Att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.

~~3.3 Avsaknad av allmänna kommunikationer~~

~~Färdtjänst är till för personer som har svårigheter att resa med kollektivtrafik på egen hand. Om det inte finns kollektivtrafik där personen bor och detta är enda skälet till att personen behöver färdtjänst kan detta inte beviljas.~~

4. TILLSTÅNDETS OMFATTNING

Ett tillstånd för färdtjänst utformas utifrån resenärens individuella behov. Tillståndet förenas därför med villkor efter individuell prövning.

4.1 Längd på tillstånd

Ett tillstånd för färdtjänst gäller för viss tid eller tillsvidare efter individuell prövning. ~~Ett funktionshinder funktionsnedsättning av mer övergående karaktär beviljas tillstånd för viss tid. En funktionsnedsättning Ett funktionshinder som inte bedöms förbättras ska i normalfallet beviljas tillstånd tillsvidare.~~ Det är förhållandet mellan funktionsnedsättningen och funktionshindret som ligger till grund för om tillstånd för färdtjänst beviljas tillsvidare eller för viss tid.

Om behovet av färdtjänst förändras under tiden är det resenärens skyldighet att meddela detta till kommunens färdtjänsthandläggare.

~~Ett tillstånd för färdtjänst får förenas med föreskrifter om inom vilket område resor får göras. Ett tillstånd kan därför begränsas på olika sätt. Om en sökande exempelvis har svårigheter att resa med andra allmänna kommunikationsmedel än Flexlinje så kan färdtjänstillståndet förses med föreskriften att tillståndet gäller endast för resa i områden som inte trafikeras av flexlinje eller på tider då Flextrafik inte förekommer. (Flyttas)~~

4.2 Begränsningar

Färdtjänstillstånd får inte användas för resor som görs i tjänsten, då dessa resor är ett ansvar för arbetsgivaren. Inte heller för resor i samband med politiska uppdrag.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon anledning bekostas av det allmänna eller om annan betalningsansvarig finns. Sjukresor, ambulanstransporter, skolskjutsar och resor som bekostas av arbetsförmedlingen eller genom förordningen om aktivitetsstöd är exempel på sådana resor.

Sökande som inte är folkbokförd i riket, till exempel asylsökande flykting kan inte beviljas färdtjänst. Den sökande hänvisas till Migrationsverket.

Ett tillstånd för färdtjänst får förenas med föreskrifter om inom vilket område resor får göras. Ett tillstånd kan därför begränsas på olika sätt.

I följande ordning blir resenären anvisad lämpligt färd sätt utifrån sina individuella förutsättningar:

- En färdtjänstresenär som har förmåga att resa med allmän kollektivtrafik men har svårigheter att gå längre sträckor kan beviljas resor med färdtjänstfordon till och från allmän kollektivtrafik.

- Färdtjänstresenär som på grund av sitt funktionshinder inte kan genomföra resan med byten, kan beviljas resor utan byten. Allmäntillståndet bör riskera att bli kraftigt påverkat för att resor utan byte ska beviljas.
- I de fall en färdtjänstresenär på grund av sitt funktionshinder inte kan genomföra sin resa inom ramen för tidtabell och linje kan avvikelse beviljas om det finns synnerliga skäl.
- En färdtjänstresenär som på grund av funktionshinder bara kan resa med personbil beviljas detta. Resorna samordnas med andra resenärer.

4.3 Övriga föreskrifter och individuella behov

Efter individuell prövning kan färdtjänstillståndet innehålla undantag från samåkning. Behovet ska normalt styrkas genom medicinskt utlåtande.

Liggande transport, trappklättrare samt bärhjälp tillhandahålls inte. Scooter får inte medföras vid färdtjänstresa.

Färdtjänstresenären är skyldig att anmäla förändringar gällande hjälpbehov, hjälpmedel, behov av fordonstyp eller adressändring för att tillståndet ska bli rätt registrerat.

4.4 Tillgänglighet

Färdtjänsten erbjuder enbart resa från start – målpunkt. Uppehåll för ärenden under resans gång medges inte utan räknas som ny resa. Antalet resor är inte begränsade generellt, **men antal resor kan begränsas i enskilda ärenden efter individuell bedömning.**

Resenären ska på egen hand eller med assistans av annan själv ta sig till överenskommen plats för att bli upphämtad eller avlämnad. Resenären har att godta erbjuden resa inom intervallet av en timme från den önskade tiden plus den beräknade restiden, **med hänsyn till resans mål/syfte.** Avvikelser kan förekomma vid extra hög belastning till exempel vid storhelger.

4.5 Färdsätt

Hänvisning kan göras till lämpligt transportmedel som kan utgöras av såväl personbil som handikappanpassad buss. **Personer med färdtjänstillstånd kan hänvisas till Flexlinjens fordon där detta är möjligt. Detta under förutsättning att resan ska ske under Flexlinjens tider och även inom dess upptagningsområde.**

Samordning av färdtjänstresor sker regelmässigt där det är möjligt. Detta innebär att resenären kan få samåka på hela eller delar av sträckan. **I speciella fall kan tillstånd till ensamåkning beviljas med hänsyn till sökandens funktionshinder funktionsnedsättning.**

En färdtjänstresenär som har förmåga att resa med allmän kollektivtrafik men har svårigheter att gå längre sträckor kan beviljas resa med färdtjänstfordon till och från allmän kollektivtrafik, en så kallad anslutningsresa.

4.5 Service från chauffören

Chauffören ska hjälpa till vid i- och urstigningen samt även hjälpa till vid i- och urlastning av bagage och hjälpmedel. (Finns redan längre ner)

4.6 Ledsagare

Ledsagare kan beviljas om personens ~~funktionsnedsättning~~ funktionshinder medför behov av ~~personlig~~ hjälp för att genomföra själva resan, utöver den hjälp och service som chauffören kan ge. Ledsagaren reser kostnadsfritt. ~~Det innebär att resenären får ta med en person på resan utan kostnad.~~ Behov av hjälp före eller efter resan samt hjälp ~~enbart~~ på resmålet berättigar inte till ledsagare. Om den sökande har möjlighet att få hjälp via stationsledsagare även om det är besvärligt, har sökande inte rätt till ledsagare.

Den som är ledsagare ska kunna bistå med den hjälp som resenären behöver under hela resan från dörr till dörr. Om resenären är i behov av ledsagare görs en ansökan om ledsagare i samband med ansökan om färdtjänst. Handläggare kan behöva begära in kompletterande medicinskt underlag i samband med sådan prövning. Tillstånd för färdtjänst med ledsagare för den färdtjänstberättigade innebär ingen skyldighet för kommunen att tillhandahålla en person för ledsagning. ~~Den som anlitas som ledsagare får inte själv vara beviljad ledsagare.~~ Ledsagaren ska kunna tillgodose resenärens behov. Ledsagare kan inte hämtas/lämnas på annan adress än på resenärens.

4.7 Medresenär

Begreppet medresenär finns inte i färdtjänstlagen. Någon skyldighet för den ansvarige för färdtjänsten att tillåta medresenär finns därmed inte. Medresenär avser vanligen en person som reser i sällskap med den färdtjänstberättigade utan att vara ledsagare. Det är därmed upp till varje kommun att bestämma om medresenär. I Surahammars kommun har alla personer med tillstånd för färdtjänst rätt att ta med sig en medresenär mot fastställd avgift. En medresenär är en person som följer med som sällskap på resan. Medresenär kan inte hämtas/lämnas på annan adress än på resenärens. ~~Medresande barn till färdtjänstberättigad som är under 7 år får medfölja gratis, dock inte fler än att de ryms i ett fordon.~~

4.8 Avgift

Surahammars kommun tar ut en egenavgift av resenären för varje enkelresa med färdtjänst. Egenavgiften beslutas i *Färdtjänsttaxa för Surahammars kommun* vilken revideras regelbundet.

Medresande barn till färdtjänstberättigade reser avgiftsfritt till dagen innan barnet fyller 7 år. Därefter gäller en taxa mot en fastställd avgift. Medresenär till färdtjänstberättigade reser mot fastställd avgift. Ledsagare till färdtjänstberättigade reser avgiftsfritt (*Färdtjänsttaxa för Surahammars kommun*).

4.9 Resor som inte är färdtjänst

~~Färdtjänstillstånd gäller inte för sådana resor som bekostas av det allmänna enligt annan lag eller förordning, exempelvis skolskjuts och sjukresa.~~

5. OMRÅDE FÖR FÄRDTJÄNSTRESOR

Färdtjänsten utför resor inom färdtjänstområdet och i annan kommun.

5.1 Färdtjänstområde

Färdtjänstområdet omfattar resor inom kommunens gränser samt 30 km utanför kommungräns.

5.2 Resa vid vistelse i annan kommun (RIAK)

Den som är beviljad färdtjänst i Surahammars kommun kan även använda färdtjänst i annan kommun i form av RIAK. När en tillfällig vistelse planeras i annan kommun kan Surahammars kommun hjälpa till att anordna färdtjänstresor i de kommuner som är anslutna till RIAK. Den beviljade resenären ska då i god tid ta kontakt med handläggare som beställer biljett till kunden via internet och RIAK skickar hem biljetten till kunden via post.

Antal biljetter kan begränsas utifrån individuell bedömning.

6. ÖVRIGA VILLKOR

Färdtjänst är en samordnad transportform vilket innebär att resorna sker tillsammans med andra resenärer och att fordonet inte alltid åker den närmaste vägen, vilket gör att restiden kan påverkas. I ett tillstånd för färdtjänst ingår vissa villkor för resan. De vanligaste villkoren **förklaras beskrivs** nedan.

6.1 Normal service som utförs av föraren

- Hjälpa in och ut ur fordonet.
- Hjälpa till och från **ytterdörren** ~~port~~ i markplan.
- Hjälpa med säkerhetsbälte.
- Hjälpa med fastsättning och lastsäkring av rullstol.
- Hjälpa med bagage och de hjälpmedel som ska medföras under själva resan **in i och ut ur fordonet.**
- ~~Förflyttning av rullstolsburen resenär med hjälp av trappklättrare i samband med resa.~~
- ~~Bärhjälp för resenär liggande på bår.~~

6.2 Bagage

Vid färdtjänstresa får två bagage per färdtjänstberättigad resenär medföras, motsvarande vad man kan ta med sig när man åker med lokaltrafikens bussar. **Vid behov av barnbilstol/kudde ska denna tillhandahållas av tillståndshavaren.**

6.3 Hjälpmedel

Med hjälpmedel avses produkter som förskrivits för att kompensera för funktioner som är nedsatta. Resenären får ta med sig de hjälpmedel som behövs för att genomföra resan med beviljat färdstätt.

6.4 Husdjur

Färdtjänst är en persontransport och inte till för transport av djur. Mindre ~~husdjur~~ sällskapsdjur som inte orsakar olägenheter för medresande får medtagas i transportbur som tillhandahålls av tillståndshavaren, efter anmälan vid beställning av resan, till samma avgift som medresenär.

6.5 Ledarhund/servicehund

- Ledar- och servicehund är en tjänstehund. När en tjänstehund har sin sele på sig arbetar den och får inte störas. Hundförare ska själv sätta in sin hund vid hämtning samt själv ta ut hunden vid resans slut.
- Ledarhunden är ett levande förflyttningshjälpmedel.
- Hundekipage får inte samåka med passagerare som använder förflyttningshjälpmedel exempelvis rullstol eller rollator.
- Vid beställning av resa ska information om medföljande tjänstehund lämnas
- En certifierad ledar- servicehund får medfölja utan avgift.

7. PERSONUPPGIFTSBEHANDLING

I Surahammars kommun följer vi gällande lagstiftning för personuppgiftsbehandling, dataskyddsförordningen, GDPR. Varje personuppgiftsansvarig nämnd eller styrelse är ytterst ansvarig för följsamhet av detta.

Den enskilde ska alltid informeras om personuppgiftsbehandlingar samt

- i vilka syften personuppgifter kommer att användas,
- den rättsliga grunden till att behandla uppgifter
- hur länge uppgifter kommer att lagras
- vem de kommer att dela uppgifter med
- den enskildes grundläggande dataskyddsrättigheter
- om uppgifter kommer att överföras utanför EU
- enskildas rätt att lämna in klagomål
- hur den enskilde tar tillbaka ditt samtycke
- kontaktuppgifterna till den organisation, styrelse eller nämnd som är ansvarig
- kontaktuppgifter till Dataskyddsombud

